

9 клас

Історія України

Тема: «Аграрна реформа П.Столипіна та її вплив на Україну»

1. Ознайомтесь із § 40, стор. 287-296

Аграрна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну

Причини аграрної реформи:

1. Прагнення царизму зменшити конфронтацію в суспільстві, відвернути селян від боротьби за поміщицькі землі й закріпити в них приватновласницькі настрої;
2. Усвідомлення правлячими колами необхідності розв'язання аграрного питання і прискорення розвитку фермерського господарства.
3. Прагнення ліквідувати аграрну перенаселеність в європейській частині країни, зменшити конфронтації в суспільстві.

Завдання аграрної реформи:

- 1 Зміцнити соціальну опору самодержавства на селі
- 2 Розв'язати проблему аграрного перенаселення
- 3 Ліквідувати заборгованість за викупними платежами 1861 р.

1906-1911 рр. - столипінська аграрна реформа

9 листопада 1906 р. - царський указ про вільне виділення селян з общин, який започаткував столипінську аграрну реформу

ЗАХОДИ П. СТОЛИПІНА:

1. Указом 9 листопада 1906 р. і законом 14 червня 1910 р. селянам дозволялося виходити з громади й закріплювати землю у приватну власність. Тим самим руйнувалося громадське землеволодіння.

2. Створення на селі хутірського й відрубного господарства.

3. Проведення переселенської політики.

НАСЛІДКИ:

Приватна власність на землю.
Руйнація сільської общини

Відруб - одна ділянка у власності селянина.
Хутір - окреме поселення однієї або декілька родин.

Поява поселень: Зелений Клин (Дал.Схід), Сірий Клин (Півн.Казахстан). Переселено 1млн., але чверть - повернулося.

Земельна реформа П. Столипіна не змогла повністю розв'язати всі суперечності на селі. Вона не ліквідувала соціальної напруженості, яка ще більше загострилася.

Економічні наслідки реформи були більш вагомими

Наддніпрянина стала одним із регіонів, де земельна реформа відбувалася найбільш успішно

Значно збільшилося виробництво товарного зерна.

Було освоєно нові території на сході країни.

Завдяки розоренню частини селян з'явилася нова робоча сила для промисловості.

Від 1910 до 1913 р. посівні площі в Наддніпрянині збільшилися на 900 тис. десятин і досягли 22,9 млн десятин.

У 1913 р. було знято найбільший валовий збір зернових — 1200 млн пудів. Третина всієї продукції сільського господарства вивозилася за кордон.

Частка України в загальноімперському експорті зерна перевищувала 40 % і становила 250—300 млн пудів щорічно.

Економічні наслідки аграрної реформи П. Столипіна в Наддніпрянині

Незважаючи на всі труднощі й загострення суспільних відносин, саме в Україні селяни найактивніше виходили із земельних громад.

Найбільшого успіху реформа досягла на Полтавщині, де земельні громади були слабкими, — майже вся селянська земля стала приватною.

У Чернігівській і Харківській губерніях у приватну власність перейшло понад половину земель.

У південних губерніях з общини вийшло більше 40 % дворів, на Правобережжі — половина

Уряд створив Селянський земельний банк для надання селянам-підприємцям доступних кредитів для придбання землі, сільськогосподарської техніки, робочої худоби, реманенту тощо.

До реформування приєдналися земства, які створювали станції прокату техніки, будували елеватори, улаштовували сільськогосподарські читання, видавали популярну агрономічну літературу, проводили демонстрації нової техніки, виставки нових високопродуктивних порід тварин і сортів рослин.; дбали про меліорацію земель.

Унаслідок усіх цих заходів продуктивність сільськогосподарської праці між 1909–1913 рр. зросла в 1,5 раза.

2. Дайте відповіді на запитання

1. У чому суть столипінської аграрної реформи?
2. Чиї інтереси захищала реформа П.Столипіна?
3. Які завдання мали бути вирішені в ході земельної реформи П. Столипіна?
4. Чим було зумовлено посилення національного гніту в Україні після закінчення російської революції 1905-1907рр.?